

Чухрай Н.Л.

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького
Кафедра ортодонції (зав.кафедри – д.м.н., проф. Безвушко Е.В.)

Взаємозв'язок соматичної патології з рівнем резистентності емалі
постійних зубів у дітей

Численними дослідженнями доведено, що хронічний перебіг соматичної патології супроводжується погіршенням компенсаторних можливостей організму, пригніченням неспецифічної резистентності організму дитини, які слугують найсприятливішим фоном для розвитку карієсу зубів [Безвушко, Микичак, 2012]. За даними [Кулигіна В.М., Пилипюк О.Ю., 2015], у дітей із соматичною патологією, порушується ряд метаболічних процесів, що безумовно впливає на формування стійкості емалі в період її дозрівання. **Метою** нашого дослідження було оцінити резистентність емалі постійних зубів у дітей на фоні різної соматичної патології. **Матеріал и методи.** Проведено комплексне стоматологічне обстеження 292 дітей 7, 12 и 15 років. Визначення розповсюдженості та інтенсивності карієсу постійних зубів у дітей проводилось згідно рекомендацій ВООЗ (1989). Дані про соматичне здоров'я школярів вивчали по інформації, отриманій з медичних карт (форма № 026/У). Функціональну резистентність емалі визначали за ТЕР-тестом. Результати опрацьовані статистично з використанням критерію Стьюдента. **Результати дослідження.** Встановлено, що $58,89 \pm 5,19\%$ дітей з карієсрезистентною емаллю, за середніми показниками, були соматично здоровими, а $41,11 \pm 5,99\%$ - із соматичними захворюваннями, $p < 0,02$), серед дітей з умовнорезистентною емаллю це співвідношення складає – $56,25 \pm 4,69\%$ та $43,75 \pm 4,69\%$, $p > 0,05$. Натомість у групі осіб із карієсприйнятливою емаллю переважають діти з соматичною патологією ($61,11 \pm 5,14\%$ проти $38,89 \pm 5,14\%$ ($p < 0,001$)). Нами відмічено, що серед дітей 7-річного віку із карієсрезистентною та умовнорезистентною емаллю встановлено нижчу частку осіб із соматичною патологією у порівнянні із часткою здорових дітей, тоді як серед дітей цього віку з карієсприйнятливою емаллю осіб з соматичною патологією виявлено

більше. Особливо виражена статистично достовірна різниця між кількістю здорових дітей та дітей із соматичною патологією у групах осіб 12 років із карієсрезистентною і карієсприйнятливою емаллю ($p_1 < 0,05$; $p_2 < 0,05$) та дітей 15 років із карієсприйнятливою емаллю, ($p < 0,02$).

Оцінивши взаємозв'язок між резистентністю емалі та характером соматичної патології у обстежених дітей нами виявлено, що найбільший відсоток осіб з карієсприйнятливою емаллю було серед дітей з алергічними захворюваннями ($83,33 \pm 10,76\%$, $p < 0,001$), захворюваннями ШКТ ($66,67 \pm 12,17\%$, $p < 0,01$), ендокринною патологією ($55,00 \pm 7,87\%$, $p < 0,001$) та із захворюванням опорно-рухового апарату ($50,00 \pm 9,81\%$, $p < 0,001$). Отримані дані свідчать, що у дітей, у яких емаль карієсрезистентна, захворювання ШКТ зустрічалися у 2,5 рази рідше у порівнянні з дітьми з умовнорезистентною емаллю та у 10 разів у порівнянні із особами з карієсприйнятливою емаллю, $p_1 < 0,01$, $p_2 < 0,001$. Серед дітей з алергічними захворюваннями осіб з умовнорезистентною емаллю було у 5 разів менше у порівнянні із дітьми з карієсприйнятливою емаллю ($16,67 \pm 10,76\%$ проти $83,33 \pm 10,76\%$), $p < 0,001$. Слід зазначити, що осіб з карієсрезистентною емаллю з цією патологією виявлено не було. Вдвічі менше дітей з карієсрезистентною та умовнорезистентною емаллю було із захворюваннями опорно-рухового апарату по відношенню до дітей, у яких емаль карієсприйнятлива, $p_1 < 0,001$, $p_2 < 0,001$. У групі дітей із захворюваннями ендокринної системи співвідношення між дітьми з карієсрезистентною, умовнорезистентною та карієсприйнятливою емаллю було $15,00 \pm 5,65\%$, $30,00 \pm 7,24\%$ та $55,00 \pm 7,87\%$, $p_1 > 0,05$, $p_2 < 0,001$. У дітей з ЛОР патологією такої вираженої різниці виявлено не було. **Висновки.** Результати аналізу соматичного статусу дітей свідчать про вплив соматичної патології, зокрема, захворювань опорно-рухового апарату, шлунково-кишкового тракту, ендокринної, ЛОР-патології та алергічних захворювань на формування карієсприйнятливої емалі та інтенсивний розвиток карієсу зубів.